

Förnuftet i andliga saker eller Ormen vid kunskapens träd på gott och ont

(Tredje årgången, år 1844)

I skapelsen var människan gjord till *Guds avbild*, vilken bestod uti ljus i förståndet och helighet i viljan, samt kraft att utöva det goda, som hon ville; så att människan nu tänkte, ville och handlade i likhet med Gud – utom andra härliga förmåner, som hon ägde. Då hade hon i sanning ett sunt förnuft, ett rent, enfaldigt, ljusst och klart själsöga; då hade hon rätta tankar om Gud och om andliga ting. Men människan föll och *Guds avbild förlorades*.

Då var även detta förståndets ljus redan förlorat, denna brinnande och skinande lampa utsläckt, och sedan dess har den aldrig brunnit i *människosläktet*, utan endast i de enskilda *människor*, i vilka Herren ånyo upptänt den med sin Ande – upptänt ett nytt himmelskt ljus. Därför säger aposteln: »En naturlig människa fattar icke det, som tillhör Guds Ande, ty det är henne en dårskap, och hon kan icke begripa det» (1 Kor. 2:14).

Men nu kommer härtill, att vid syndafallet icke blott Guds avbild i allmänhet förlorades, utan att det var ett särskilt anfall på förnuftet, som djävulen gjorde, då han förehöll människan, huru det kunde vara möjligt eller tänkbart, att Gud skulle straffa dem med döden, för det att de åto av ett visst träd, samt försäkrade, att de tvärt om blott skulle *få mera förstånd*, ja, bliva så *visa, som Gud*.

Sådana ingivelser hava ock lämnat märken efter sig. Det är därför som förnuftet icke blott är förblindat, utan ock uppfyllt av den inbillningen, att det är mycket ljusst, gott och klart, ja, håller sig ock stundom visare än Gud själv, emedan det för sina egna tankar ofta föraktar hans ord. Så blev då människoförnuftet i andliga ting förblindat, insvept i tjockt mörker, ja, benäget att hellre tro lögnen, än sanningen, att kalla det onda gott och det goda ont, och hålla sig själv visare än Gud.

På detta sätt förhåller förnuftet sig emot Herren. Men huru förhåller då Herren sig emot förnuftet? – Märkom hans makalösa vishet! Herren har nämligen till den stolta, egensinniga och inbiliska människans förödmjukande i alla tider satt henne på sådana prov, att *hans ord* och *hennes* förnuft skulle råka i strid, och att hennes välfärd skulle bero därpå, om hon kunde för Herrens ord förakta sitt eget förnuft. Därigenom har den store, allena vise Herren uträttat, att ingen stolt, styv och egensinnig kan som sådan inkomma i himmelriket – och däri har den store Guden handlat rätt förträffligt med oss! Men icke därmed nog, att man måste undergivet och lydaktigt underkasta sig Herrens ord och förakta sitt eget förnuft och tycke – han har ock ställt det så, att även de, som vilja hylla ordet och uti detsamma söka sig fram till himmelriket, ändå icke skola finna vägen, om de icke därjämte böja sig för själva ordets Herre och ödmjukt bedja om nyckeln till den inlåsta skatten, bedja om den helige Ande. Därom skriver Luther: »När Gud gav oss sitt ord, sade han: Jag skall väl låta skriva och predika det klart och tydligt, men dock alltid laga så, att det skall bero på min Ande, vem som skall fatta det.»

O, du prisvärda Guds vishet! På detta sätt har du från din salighet utestängt alla stolta och förmättna själar, alla, som icke vilja förödmjuka sig för dig! Här se vi vad Herren Jesus kände, då han fröjdades i Anden och sade: »Jag prisar dig, Fader, himmelens och jordens Herre, att du har dolt detta för visa och kloka och uppenbarat det för enfaldiga. Ja, Fader, ty så har varit behagligt för dig.»

Av detta Guds handlingssätt, att han velat krossa och bryta förnuftet, hava vi många prov i den heliga skrift. Sådana äro t. ex. Guds bud om Isaks offrande, om omskärelsen, om kopparormen i öknen m. fl. Huru skall icke Abrahams förnuft – utom vad hjärtat kände – hava krökt och brutit sig vid Herrens befallning om ende sonens offrande och sagt: Det kan icke vara Guds bud; han har ju lovat mig en stor släkt av denne sonen o. s. v.!

Huru skall det icke hava studsat och krökt sig i avseende på omskärelsen! Huru skall icke förnuftet hava brutit sig hos de ormbitna i öknen, då det sades dem, att blotta åseendet av den upphöjda kopparormen skulle giva hälsa! »Gifvet är ju redan inne i våra ådror», skola de hava tänkt, »icke kan det hjälpas blott med en blick» o. s. v.

Ett särskilt lärorikt exempel läsa vi uti 2 Kon. 5 kap. om den syriske härhövitsmannen Naaman. Denne hade en svår spetälska, vilken ingen i landet kunde bota. Omsider fick han av sin tjänare höra, att i Israel fanns en profet, Elisa, som kunde bota den förskräckliga sjukdomen, spetälskan. Naaman reste till Elisa, stannade med sin vagn utanför profetens bostad och lät framföra sitt ärende. Men nu skulle hans förnuft brytas. Profeten behagade nämligen icke gå ut till den sjuke härhövitsmannen, utan sände honom blott det budet: »gå bort och två dig sju gånger i Jordan, så skall ditt kött bliva dig återställt, och du skall varda ren.»

Nu reste sig förnuftet hos Naaman; han blev vred, drog sin färde och sade: »Jag trodde, att han skulle komma ut till mig och gå fram och åkalla Herrens sin Guds namn och föra sin hand till stället, och så taga bort spetälskan. Äro icke strömmarna Abana och Parpar vid Damaskus bättre än alla vatten i Israel? Kan jag då icke två mig i dem för att bliva ren?» Och han vände om och gick i vrede sin väg. Och hans tjänare gingo fram och sade: »Min fader, om profeten hade förelagt dig något svårt (föreskrivit en svår och kostsam kur), skulle du då icke hava gjort det? Huru mycket mera, när han endast har sagt till dig: två dig, så varder du ren!» – Och han for ned och doppade sig i Jordan sju gånger, såsom gudsmannen hade sagt; och – han blev på stunden frisk och ren.

Se nu här förnuftet. »*Jag trodde*», sade Naaman, »att han skulle göra så och så.» Om blott profeten hade gjort, som han *menade*, brukat vackra ceremonier, tagit med handen på det sjuka stället och mera dylikt, så hade allt varit så väl; Naaman hade då varit så nöjd, så troende, så förtröstansfull och from; men då profeten gjorde så liten affär av saken, föreskrev ett så ringa och oansenligt medel, så ville han genast resa. Ja, resa fick han även, profeten brukade icke tvång; men om han så hade rest, hade han fått behålla sin spetälska, om han än tusende gånger hade badat i Damaskus vatten.

Väl kunde det vattnet i sig självt vara lika gott som Jordans; men det hade alltid saknat den egentliga hälsokraften, som låg i Jordans vågor, nämligen *tillsägelsen* och *löftet*: »två dig, så varder du ren.» Det var denna tillsägelse, detta löfte, som gav Jordans vatten dess kraft att göra Naaman frisk. Tillämpning: Herrens ord, vilja och råd synas ofta ringa; förnuftet stöter sig på eller föraktar dem; men vakta dig, att du icke då följer förnuftet och vänder dem ryggen; ty icke en bokstav eller en prick därav skall varda om intet. Vill du följa förnuftet och låta dem fara, så har du din frihet, du tvingas icke. Du får förakta Guds bud, Guds hotelser, Guds nådesordning, Kristus och sakramenterna, men tänk blott icke då på himmel och salighet.

Ett annat exempel: Då Jesus var född i Betlehem, kommo visa män från Österlanden, ledda av hans stjärna, att uppsöka den nyfödde Judakonungen. Vad var mera naturligt, mera enligt med förnuftet, än att en konung, och en så stor, så länge utlovad konung, skulle födas i rikets huvudstad och i konungapalatset? De togo därför vägen till Jerusalem, den heliga staden – stjärnan må hava visat vart den kunnat – och menade utan tvivel, att hela staden från palatset till den minsta koja nu icke tänkte och talade om något annat, än om sin store, länge väntade, äntligen komne konung.

Men huru skall icke förnuftet hava börjat rumora hos de visa männen, då man här, bland den nyfödde Konungens eget folk och uti dess stora huvudstad, icke visste det allra ringaste om honom! Hade de här följt förnuftet och det yttre utseendet, skulle de väl med ideliga självförebärrelser hava tänkt: »Vi arma narrar, huru vi lupit till vägs – lupit efter en stjärna en så lång väg och sökt en nyfödd konung!

Och här, varest han nödvändigt skulle finnas, om han någonstädes finnes, här, ibland hans eget folk, vet man icke det ringaste om honom; här sorlar och arbetar man som vanligt, allt går sin jämna gång, men om någon konungs födelse vet man icke – och vi, främlingar, skola komma från ett avlägset land och säga för detta stora upplysta folk, att deras konung nu är född ibland dem! – Man är här så alldeles okunnig därom, att Herodes och hela Jerusalems stad med honom kommer blott genom oss i förvåning och rörelse (Matt. 2:3). Vad betyder detta? Därför är ock nu vår stjärna försvunnen från våra ögon; den lär väl hava varit ett irrbloss, icke utskickat av Gud, utan av djävulen. Längre skall det dröja, innan vi så löpa ut att söka nyfödda konungar» o. s. v.

Se, med sådana tankar skulle de visa männen hava vänt tillbaka och icke funnit någon konung, om de hade följt förnuftet och det yttre utseendet; men emedan grunden för deras tro och sökande var en annan än förnuftet, var en fastare, var ovanefter, så bestodo de provet och fortforo i sitt sökande.

Den heliga skrift tillfrågades, varest den utlovade skulle födas, och ett enda språk var nog för att föra dem på den rätta vägen. Det var Mika 5: 2: *Och du, Betlehem Efrata, för ringa att räknas ibland Judas huvudstäder, av dig skall åt mig utgå den* m. m. Detta blev nu den rätta ledstjärnan!

Och märkvärdigt är det att åter skåda deras tro. Här hade ju åter förnuftet en svår prövning; ty nu visade man de goda visa männen bort från den stora, heliga och kungliga staden Jerusalem till en ringa småstad; nu visade man dem – om vi få bruka Luthers ord härom – »bort från Jerusalem, där den rätta gudstjänsten var och Gud själv bodde, ja bort från Gud själv och hans tempel, till ett stall i Betlehem, då de likväl icke sökte en tiggare, utan en konung».

Här skulle mången av oss hava studsat och sagt: »En sådan konung och överstepräst, som den länge väntade Messias skall vara, kan icke finnas utom i huvudstaden, där även den rätta, av Gud själv förordnade gudstjänsten är. Jag går icke från Guds stad att söka hans Son i en ringa småstad. Och ännu en besynnerlig sak: Vad betyder det, att prästerna, som ju visat oss denna väg, icke själva gå med att uppsöka sin egen konung och överstepräst?

Tro de då icke själva den profetia, som de anvisade Herodes och oss? Eller älska de icke sin egen länge utlovade Messias? Vad betyder allt detta, som vi se och höra?» o. s. v. Men vad göra de visa männen? Då de hade fått ett ord av Herren att hålla sig vid, så fasthålla de detta, tillsluta ögonen för allt, som synes och tyckes, och låta blott leda sig av detta Herrens gyllene rättesnöre, ordet. Då gingo de ock rätt. Nu visade sig ock deras stjärna igen och förde dem till deras stora glädje, till det rum, där barnet var.

Men här skulle ännu för tredje gången deras tro sättas på prov; ty nu finna de det barnet, som skulle vara en stor konung, i den allra nesligaste belägenhet, liggande i ett stall, i det rum, där kreaturen togo sin näring, i den mest nedslående fattigdom, där knappt en dryck vatten fanns; och Josef och Maria äro oansenligt arbetsfolk ifrån den illa kända och föraktade staden Nasaret, om vilken man frågade: »Kan något gott vara, från Nasaret?» (Joh. 1:46).

– Se, så skall det se ut, då det stolta förnuftet skall brytas, krossas och förödmjukas eller ock människan evigt förtappas. Så plägar Gud ställa till, för att göra de visas visdom till galenskap och gömma, dölja och förvara sina pärlor åt de undergivet troende och enfaldiga själarna. Så plägar Gud ställa saken, för att pröva, om vi vilja låta hans ord gälla mer, än allt vad vi se, tänka och begripa. Men även här segrade de visa människans tro. De hålla sig till den himmelska uppenbarelse, som de hade undfått av ordet och stjärnan, de falla ned för detta barn, tillbedja det, öppna sina håvor och skänka det guld, rökelse och myrra. Och så hade de funnit en skatt, som vida övergick hela världen i värde. Herodes och översteprästerna, som underrättade dem, varest den enligt skriften skulle finnas, och således bättre än dessa visste det, de blevo borta och funno den icke.

Var och en betänke, vad vi härutav hava att lära! Vi äro alla ännu dagligen och oupphörligen satta på samma prov. Var och en har sitt förbjudna träd, där det alltid skall synas honom ringa att avvika ifrån Herrens ord, ja, så ringa, som att äta ett äpple – och det kan likväl bli hans död.

Var och en har sin spetälska, sin obotliga syndanöd, som endast genom en viss tvagning kan avhjälpas, varvid förnuftet alltid skall motsäga, bespotta och förakta Herrens ord, och därmed om möjligt föra honom i frestelse, fall och fördärv.

Huru tycker förnuftet t. ex. om det gamla, enkla budet: *Du skall älska Herren din Gud av allt ditt hjärta*, du skall älska Gud över allt annat – jämte den bifogade domen: *Förbannad vare var och en, som icke förbliver vid allt det, som är skrivet i lagens bok, så att han håller det?*

Säger icke en röst därinne: »Vem kan så älska Gud?» och: »Icke kan det vara Guds allvar, att man skall vara förbannad, därför att man icke älskar honom så? Det kan icke vara Guds bud. Vål känner jag, att jag älskar andra ting mer, än Gud; ty jag vill hellre tänka på, tala om och umgås med det och det; men icke kan jag därför bli fördömd, icke skall jag dö; det kan icke vara Guds mening, Gud är ju nådig och människan är svag» o. s. v.

Vad är detta annat, än att säga: »Gud ljuger, då han så talar, som i anförda bud och hotelse?» Och vad synes eder om en sådan beaktelse? – Vidare, vad tycker förnuftet om det ordet: *Herren skall icke låta den bli ostraffad, som missbrukar hans namn?* Månne det icke då säger: »Jag menar ingenting därmed, när jag missbrukar Guds namn, därför betyder det intet? Det är blott en vana hos mig, så att jag icke ens vet, när jag gör det, därför kan icke heller Gud akta det» o. s. v. Synes icke detta ganska rätt och sant för förnuftet? Men då måste Herren hava talat i vädret, talat meningslösa och osanna ord, då han säger: »Herren skall icke låta den bli ostraffad, som missbrukar hans namn.»

Förnuftet bespottar och begabbar ett sådant ord och säger som ormen till Eva: »Ingalunda skolen I dö.» Det är i synnerhet i de första buden människan är satt på prov av likartad beskaffenhet som våra första

föräldrar, emedan i dessa bud gärningen i sig själv synes så ringa. Jag dräper ju ingen människa därmed, att jag missbrukar Guds namn, eller ohelgar sabbaten; därför betyder det intet, menar förnuftet. Men om även Gud skall döma så, det må en var övertänka!

Men det är i synnerhet i trosläroarna som förnuftet mest rasar uti oss, föraktar, motsäger och begabbar Herrens nådesunder. T. ex. vad tycker förnuftet om *Kristus*? Besannas icke Jesajas profetia: »Han hade ingen skepnad och ingen fågring, att vi skulle se på honom, han hade intet utseende, som kunde behaga oss? Föraktad var han och av andra övergiven, en smärtornas man och förtrogen med lidandet, och vi aktade honom icke.» Då du vill med tro och vördnad betrakta barnet i krubban, så undrar du, om det verkligen kan vara Guds Son, som ligger i sådant armod. Dessutom framkastar förnuftet oändliga frågor, varför han gjorde det och det, och varför han ännu gör så och så; och dessa frågor äro endast vackrare uttryck för tvivlet och motsägelsen.

Likaså med sakramenterna. Huru vill icke förnuftet uti *dopet* se idel vatten och ceremonier, blott ett tecken eller en inträdesakt i kyrkan, men icke se den nåd och salighet, Kristus med sitt ord nedlagt i detta vatten! Förnuftet gör med Kristi befallning och löfte om dopets bad, som Naaman med Elias om tvagningen i Jordan – det ser nämligen blott på vattnet och håller det ena vattnet så gott som det andra, förgätande *det*, som egentligen gav det ena vattnet dess kraft och skilde det ifrån alla andra vatten, nämligen *ordet, tillsägelsen och löftet*.

Likaså med nattvarden. Där ser förnuftet endast bröd och vin, förgäter och föraktar den store Herrens ord och löfte, vilken aldrig kan ljuga, och för vilken ingenting är omöjligt. Då kan förnuftet likväl icke begripa, huru det är möjligt, att Kristus kan giva oss sin lekamen och blod, och alldenstund det lilla svaga huvudet icke kan begripa det, så måste det icke heller vara sant, ehuru samma förnuft ännu aldrig kunnat begripa, t. ex. huru ett litet grönt strå, en vit och röd blomma kommer upp ur en svartgrå mull, där de likväl icke förut funnos, utan där blott ett litet frö lades ned – mycket mindre, huru en hel värld, huru tusende världar kunde skapas av intet. Men nu se vi likväl, att detta har skett, ty någon gång måste de hava tillkommit.

Detta se vi. Men om samme Herre ännu vill och lovar göra något stort och underligt, och detta överstiger vår förmåga, så måste han för oss bliva en ljugare, eller ock måste han icke hava menat så. Så upplyst är förnuftet i andliga ting. Är det icke en plåga, för vilken man väl kan ledsna vid detta jämmerliga livet, att man aldrig får vara i fred för detta odjur, utan det skall ständigt och oupphörligt anfakta vår tro, förtrycka och kvälja anden och beröva oss våra klenoder, vår skatt och vår glädje i ordet?

Men allra mest anfäktar, förvillar och plågar oss förnuftet uti de stycken, som röra vårt dagliga liv och förhållande till Gud. T. ex. Skriften säger: »Det är ingen åtskillnad» inför Gud; »ty alla hava syndat och äro utan berömmelse inför Gud; och varda rättfärdigade utan förskyllan, av hans nåd, genom återlösningen i Kristus Jesus».

Förnuftet säger: Här är stor åtskillnad – nödvändigt även inför Gud – om jag vore så from som Petrus, Johannes, Jungfru Maria, då skulle jag tro, att Gud vore mig nådig och att jag vore rättfärdig genom Kristus; men då jag är så här syndig, kan jag ju icke vara rättfärdig o. s. v. Skriften säger, att Kristus *icke kommit för att kalla de rättfärdiga, utan syndare* (Matt. 9:13), att han *gör den ogudaktige rättfärdig* (Rom. 4:5).

Förnuftet säger: Du är så syndig, så ogudaktig, därför kan Kristus icke taga emot dig och göra dig rättfärdig – och detta är att med andra ord säga: Kristus har icke kommit att frälsa syndare, utan endast rättfärdiga – Kristus gör icke de ogudaktiga rättfärdiga o. s. v.

I skriften förekomma de härligaste beskrivningar på de trognas förmåner i Kristus, deras dagliga och eviga syndaförlåtelse i hans blod, deras fullkomliga rättfärdighet, renhet och dejlighet i den påklädda rättfärdighetsmanteln, deras benådning och höga värde i Guds ögon o. s. v. Paulus säger, att de äro icke blott rättfärdiga, utan själva rättfärdigheten, »Guds rättfärdighet» (2 Kor. 5:21). Kristus säger (Joh. 13:10), att de äro »helt och hållet rena», så vida de äro en gång »tvagna» (i hans blod), och detta sade han om de skröpliga lärjungarna samma afton, som de trätte sinsemellan, sovo, då han svettades blod, flydde, då han fängslades m. m., vilket nog tydligt bevisar, att han icke talade om den inneboende, av Anden verkade helgelsen, utan om den tillräknade rättfärdigheten, då han kunde säga:

»I ären *helt och hållet rena*«. – Vidare säger Paulus: »Vi äro benådade i den älskade» (Ef. 1: 6), och Herren själv kallar därför den trogna själen sin *dejlige brud, syster och duva*, och Kristus kallar sina lärjungar *bröder och vänner*.

Detta och mer dylikt säger skriften om var och en, som genom tron är iklädd Kristus, som ock därför alltid har den villiga anden och står i bättring, huru många skröpligheter än må vidlåda honom. Men då börjar förnuftet begabba sådana Herrens ord och säga: I synens mig just »dejlige!» – fulla som I ären av skröpligheter, otro, kallsinnighet, sorg, otålighet, jämmer och tårar! Vackert ären I »Kristi bröder», »rättfärdige» och »rena»!

Men du må väl begabba, du blinda dåre! Ty om dig står likväl skrivet, att du »icke fattar det, som tillhör Guds Ande», att det är dig *en dårskap*, att det icke kan av dig begripas, utan motsägas. Du har ock aldrig begripit, att det fattiga barnet, som låg i stallet och krubban, kunde vara den store Gudens evige Son. Men detta allt är den rätta stötestenen och förargelseklippan för förnuftet, varvid det antingen skall helt tillfångatagas och bindas under trons lydnad eller ock göra Gud till lögnare, förkasta och bespotta hans heliga ord och göra oss till hedningar, de där icke hava något hopp. Låt om oss besinna detta och härpå bereda oss.

Men ännu några exempel: Skriften säger, att Gud är allestädes närvarande, att intet ställe finnes, dit man kunde fly undan hans ögon; detta tro vi i allmänhet, känna det ock i samvetet, när vi syndat; men t. ex när vi vilja bedja, då heter det ofta: Du dåre, icke är Gud här i din lilla kammare! Ser du icke, huru tyst det är omkring dig o. s. v.? Herren säger: »Alla edra bekymmer kasten på mig, ty jag har omsorg om eder.» »Åkalla mig i nöden, så vill jag hjälpa dig» o. s. v.

Men så snart någon nöd, något bekymmer påkommer, och du använt alla egna krafter och medel att avhjälpa det, men icke kunnat, då är du genast helt hjälplös och förlägen; förnuftet ser icke, huru det kan hjälpas, och säger därför även om Herren: Icke hjälper det nu att bedja Gud, icke befattar han sig med så ringa saker o. s. v. Flera dylika exempel att förbigå, torde vi dock av det anförda hava nog tydligt skådat, huru förnuftet förhåller sig i andliga saker – torde vi inse, att det finnes intet svårare odjur i Herrens åker, och därav lära att rätt bemöta det.

Men här skola några förnuftigare religiösa visst taga illa vid sig och mena, att vi talat för hårt om förnuftet, och de skola möta oss med sådana djupsinniga anmärkningar, som att det just är den ädla gåvan förnuftet, som skiljer oss från de oskälige djuren, och förutan vilket vi icke alls kunde fatta Guds ord, icke ens kunde på detta sätt försmåda förnuftet – även därtill måste samma förnuft hjälpa oss o. s. v. Men vi svara: För den dyra, ädla gåvan, varigenom vi kunna fatta, begripa och tänka, skola vi i alla våra livsdagar tacka Gud; men allt vad vi här framställt om förnuftet, så väl som när Paulus lärar, huru förnuftet måste tagas till fånga under Kristi lydnad, torde visa, att meningen icke är, att själva *förståndets förmåga* är något ont, utan endast det, som genom syndafallet tillkommit, nämligen den förvändhet och inbillskhet, som nu vidlåder vårt förnuft, varigenom det icke vet det rätta fältet och gränsen för sin förmåga och sin verksamhet, utan vill själv tänka, förstå och döma även *i trons saker*, där förståndets synkrets upphör, och där Gud själv talar. Gud har sannerligen i förnuftet givit oss ett ädelt och dyrbart ljus, men han vill likväl själv vara ännu visare och ännu hava något mer att säga oss, än vi själva förstå.

När då förnuftet icke vill sitta ned vid hans fötter, blott höra och lära, utan börjar döma över hans lärdom, då är det ett odjur. Om ett barn har ett gott huvud, men dess fader har ett ännu bättre och därjämte är full av lärdom – se, om barnet då sitter ödmjukt och lärgirigt vid sin höglärde faders fötter och blott hör, frågar och hör, tror och lärar, då är det förträffligt; men om barnet får den inbillningen, att det självt skall förstå allt, som är sant och rätt, och således, att vad det icke förstår eller finner rimligt, icke heller skall vara verkligt, och börjar så att pröva, mästra och misstro sin faders undervisning, då säger jag: Du lilla självtänkare! Här måste ditt lilla snälla förnuft tagas tillfånga; här är självtänkandet icke på sin plats; här komme du säkrare till sanningen, om du i dess ställe blott hörde och läte säga dig!

Men när nu vårt förnuft aldrig låter lära sig detta, utan tusende gånger igen och hastigt och oförtänt förvillar oss och ingiver misstro till den evige Faderns ord och råd om *vår salighet* – visst blir det nödigt att vara på vakt mot ett sådant illfundigt ting, som genom syndafallet blivit så fientligt mot vår tro, vår frid, vår eviga salighet! Må ingen tänka, att här talas blott om de oomvändas mörka naturliga

tillstånd; att hos troende åter är blott ett av Guds ord och Ande upplyst förnuft, som nu skiner såsom ett klart ljus på alla deras vägar. O, nej! Det är just de upplysta, som få känna allra mest av detta odjuret, det adamitiska självtänkande och motsägande förnuftet, som intill döden oupphörligt försvagar och anfäktar vår tro, såsom vi nu i det föregående skådat.

Summan blir den: förnuftet är gott och förträffligt, blott det håller sig på sin plats. Först har det sin rätta plats *i det lekamliga*; där har det ljus, där ger det verkligen goda råd, där är det alltid nyttigt och måste där dagligen rådfrågas; såsom när ett hus skall byggas, en klädnad göras, ett ämbete skötas, och eljest i alla världsliga vetenskaper och uppfinningar; där är förnuftet på sin plats och har där ofta ett förvånande ljus, så att det just efterapar själva Skaparen; men så snart det går in i andliga ämnen, där är det alldeles blint, förvänt och ofta rent upproriskt emot Herren och den himmelska sanningen.

Ville det vidkännas denna sin blindhet och såsom ett spätt, menlöst barn sätta sig ned vid den himmelska uppenbarelsens fotapall och låta undervisa sig, så bleve det upplyst – och endast sålunda bör och måste det vara med uti det andliga. Men då det icke besinnar och erkänner sin blindhet, utan vill självt något vara och höja sin egen röst, då måste det tagas till fånga under trons lydnad, bindas, dödas och grundligen föraktas – vartill Gud nådeligen hjälpe!

¹ Vi avgöra och bestämma icke här, *hur* och *huruvida* de inre röster, som motsäga Guds ord, äro själva förnuftets och hjärtats, eller ock eden gamle ormens», djävulens, vilken däruti inviskar sina förförelser – allt nog, det är en röst därinne, som motsäger Guds ord. och vilken vi åtminstone själva *anse förnuftig*, och såsom *det vore våra egna tankar*; därför, efter vi själva anse den förnuftig, kalla vi den här förnuftet.

- C-O Rosenius

© [www.pietisten](http://www.pietisten.com)

Texterna får användas fritt, helt eller delvis, digitalt eller analogt, kopierat eller tryckt om ditt syfte är att främja Kristi rikets tillväxt.

Texterna får dock inte användas i någon form av försäljning utan tillstånd från pietisten.com.